

Oulu2026
Euroopan kulttuuri-
pääkaupunki

Visio keskustakirjasto Saaresta

Heidi Karhu

Yleisten kirjastojen neuvosto 22.4.26

SAARI

KESKUSTAKIRJASTO

OU LU

KAUPUNGINKIRJASTO

Oulun kaupunginkirjasto

- Oulun asukasluku reilu 217 000
- Keskustakirjasto Saari
- 3 aluekirjastoa: Haukipudas, Kiiminki ja Oulunsalo
- 20 lähikirjastoa, joista 16 myös omatoimikirjastona
- 2 kirjastoautoa: Kauno ja Onneli
- yhteensä 26 toimipistettä
- kirjastoammatillista henkilökuntaa 140
- alueellista kehittämistehtävää hoitava kirjasto: Kainuu ja Pohjois-Pohjanmaa, 38 kuntaa
- Vertailu, kuusikkokaupungit: Oulussa Helsingin jälkeen toiseksi eniten toimipisteitä ja Vantaan jälkeen toiseksi vähiten henkilökuntaa.

[Kirjasto - Kirjasto - Oulun kaupunki \(ouka.fi\)](https://ouka.fi)

Tilastoja 2025

- kävijöitä 1,6 miljoonaa
- lainoja 4 miljoonaa
- lainoja/asukas 18
- kokoelma 735 000 nidettä
- tapahtumia 472, joissa reilu 15 000 kävijää
- ohjattuja ryhmiä 745, joissa reilu 54 000 osallistujaa

Asiakkaiden osallistaminen keskustakirjasto Saaren suunnitteluun

Kohti keskustakirjasto-kysely asiakkaille

- Avoinna kirjaston kotisivuilla keväällä 2020.
- Vastauksia tuli 288.

Oulun yliopiston Unilabs-kaupunkipelissä oli kaksi Keskustakirjasto-aiheista kysymystä

- Kaupunkipeli ympäri Oulun keskustaa
- Kesällä 2022
- Vastauksia useita satoja

OSAO:n opiskelijoiden palvelumuotoilun ryhmä, noin 20 opiskelijaa

- Syksyllä 2021
- Tehtävänä miettiä millaisen uuden pääkirjaston nuoret haluaisivat, kävivät tutustumassa pääkirjastoon

Lasten kulttuurikeskus osallisti omassa suunnittelussaan lapsia.

Asiakaskyselyiden jatkokäsittely

- Oulun kaupunginkirjaston tiimit jatkokäsittelivät asiakaskyselyn vastaukset. Jokainen tiimi tuotti powerpoint-esityksen tiimin vastualueiden mukaisesti vuonna 2021
- Tiimien työstämät esitykset käytiin läpi suunnittelijoiden kanssa.

Visuaalisuus ja tunnelma

- Rakennuksen parhaiden puolien hyödyntäminen: valo, tila ja ikkunoista avautuvat maisemat paremmin esille
- Kun näkymiä ulos avataan enemmän, myös sisään tulee värejä ja vehreyttä
- Rauhallinen äänimaisema kauttaaltaan
- Yksin mutta yhdessä: Yhteisöllisyyden tunteen luominen tiloja suunniteltaessa
- Kasveja ja taidetta tuomaan viihtyisyyttä
- Lämpötila mahdollista säätää sopivaksi kaikkina vuodenaikoina (ilmastointi/lämmitys)
- Isoihin ikkunoihin aurinkosuojakalvoa tai muuta varjostusta
- Oulu ja oululaisuus saa näkyä: historia, kulttuuri ja merkkihenkilöt esiin

Asiakaspalvelu

- Aulassa infopiste, jossa aina henkilö opastamassa, mikäli asiakas haluaa asioida asiakaspalvelijan kanssa. Tilassa on myös selkeät opasteet omatoimisen asiointin onnistumiseksi. Asiakas valitsee oman polkunsu, miten kirjastoa käyttää.
- Helposti lähestyttävä asiakaspalvelu: vähemmän tiskipalvelua, enemmän asiakkaiden joukossa liikkumista
- Henkilökunnalle työvälineitä ja "piipahduspalvelupisteitä" lyhyeen asiointiin (esim. lyhyt tiedonhaku, asiakastietojen muutokset, kirjastokorttien tekeminen)
- Henkilökunnan sisällöntuntemukseen panostaminen, mikä otetaan huomioon myös koulutuksissa
- Opastusta e-aineistoihin omassa pisteessään

Henkilökunta on kirjaston tärkein voimavara, johon pitäisi panostaa työhyvinvointia lisäävin keinoin. Hyvä työhyvinvointi heijastuu asiakaspalveluun.

Tulevaisuuden asiakaspalvelijan myyntivaltti on asiantuntemus; sisältötietous ja informatiivinen asiakaspalvelu korostuvat, kun rutiinityöt vähenevät.

Esimerkki: diat Oulun kaupunginkirjaston Asiakaskokemus-tiimin esityksestä vuodelta 2021

Pääkirjastosta keskustakirjasto Saareksi

- Hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalautakunta päätti 26.4.2023, että Oulun pääkirjaston nimeksi tulee Oulun keskustakirjasto Saari ja kieliversiot vastaavasti Oulu Central Library Saari ja Uleåborgs centrumbibliotek Saari.
- Oulun kaupunginvaltuusto päätti vuonna 2018, että Ouluun tulee keskustakirjasto.
- Pääkirjaston nimestä järjestettiin nimikilpailu ja sen tuloksena nimeksi valikoitui Saari. Asiakkaat jättivät 800 nimiehdotusta.
- Oulun kaupungin Nimistötoimikunta esitti Oulun keskustakirjaston nimeksi Oulun keskustakirjasto Saari. Uudessa nimessä yhdistyvät sekä Vänmanninsaaren historia, että kirjaston todellinen sijainti saarella. Vuonna 1962 järjestetyn Vänmanninsaaren suunnittelukilpailun voitti arkkitehtien Marjatta ja Martti Jaatisen kilpailuehdotus nimimerkillä Saari.
- Lastenkulttuurikeskus Kotilon nimen päättivät lapset
- Saaren eri tilat nimesi henkilökunta. Vanhoista nimistä säilyivät ainoastaan Pakkalan Sali ja tapahtumatalo Laituri. Tilojen nimet viittaavat ympärillä olevaan vesistöön ja siihen liittyviin töihin.

Visio Keskustakirjaston toiminnan kehittämisestä – Miljoona kävijää vuodessa /Kirjastokulttuurin muutos

Keskustakirjaston hankeselvitys 8/2021

Keskustakirjasto rakentaa Oulua sivistyksen kautta. Keskustakirjasto tukee sosiaalista hyvinvointia ja luo ihmisten, kulttuurin, tiedon, oppimisen ja elämysten kohtaamistilan. Keskustakirjasto antaa mahdollisuudet tiedon luomiselle ja kurkottaa tulevaisuuden palveluihin tuomalla asiakkaiden kokeiltavaksi uusimman teknologian. Keskustakirjasto on elävä tila, jossa kuntalainen voi tuntea olonsa kotoisaksi, kehittää itseään omatoimisesti tai erilaisten kurssien ja tapahtumien kautta. Asiakas voi varata työskentelytilan tai järjestää omatoimisesti esim. neulontapiiriin. Keskustakirjasto on monilukutaidon ydin, jossa asiakas voi kuunnella, katsoa ja lukea. Keskustakirjasto on kestävä kehityksen airut. Keskustakirjasto ostoskeskuksen ekologinen vastakohta. Paikka, jossa voit olla ostamatta mitään, mutta samaan aikaan viihtyä ja viettää aikaa ystävien kanssa.

[Oulun kulttuuristrategia 2030](#), Oulun kaupunki:

"Peruskorjausten yhteydessä kaupungin keskeiset kulttuuritilat ja konseptit päivitetään vastaamaan tulevaisuuden tarpeita. Tiloista keskeisimpinä keskustakirjasto luo oppimisen ja elämysten kohtaamistilan."

Palveluverkkosuunnitelma 2018, Oulun kaupunki:

"Kirjastopalveluita kehitetään siten, että palveluita tuotetaan tilankäytännöllisesti tehokkaasti ja ihmisten luontaisiin asiointireitteihin tukeutuen. Kaupungissa toimii keskustakirjasto ja kolmen laajan palvelun tarjoava aluekirjasto. Näitä täydentävät kirjastopalvelut tuotetaan lähtökohtaisesti muiden palvelukäyntien yhteydessä."

Oulun kaupunginkirjaston keskustakirjaston toiminnallisuus tulee kehittää vastaamaan oululaisten tarpeita vuoteen 2026 mennessä. Aineistokokoelman lisäksi on huomioitava tilat ja niiden monikäyttöisyys, digitaalisuus, tapahtumallisuus sekä hiljaiset tilat. Tulevaisuustutkijoiden mukaan kauppakeskusten sijasta kulttuurikeskukset ja immateriaalisuus ovat nouseva trendi, mikä on jo nyt havaittavissa esimerkiksi keskustakirjasto Oodissa, mikä on Helsingin käytetyin kulttuurikeskus ja tutustumiskohde. Tulevaisuuden kuntalaisia kiinnostavat elämykset, sivistys ja kulttuuri sekä yhteisöllisyys ja pelkkä oleminen ilman ostopakkoja. Myös hiljaisten tilojen tarve kasvaa. Digitaalisuus lisää kohtaamisia, ei vähennä sitä. Kirjasto tulee, jo kirjastolain määrittämässä puitteissa, toimimaan mahdollistajana ja ajatusten herättäjänä kuntalaisten tutustuessa tulevaisuuden innovaatioihin. Tavoitteenamme on valjastaa asiakkaat ja yhteistyökumppanit pääkirjaston toimintojen ja tilojen uudelleen suunnitteluun. Pääkirjastosta luodaan paikka elämyksille, tiedolle, kulttuurille ja sivistykselle. Yhteistyötä tulisi lisätä kaupungin muiden kulttuuritoimijoiden, kuten esim. museo- ja tiedekeskus Luupin, Sarjakuvakeskuksen, Oulun teatterin ja Väiveen kanssa. Sitran Kirjastoista kansanvallan areenoiksi- hankkeen myötä yhteistyö laajenee myös kuntalaisvaikuttamisen puolelle. Yhteistyössä voimme luoda kuntalaisten sisätorin, jossa on luonteva yhteys jokaiseen kulttuuriyksikköön.

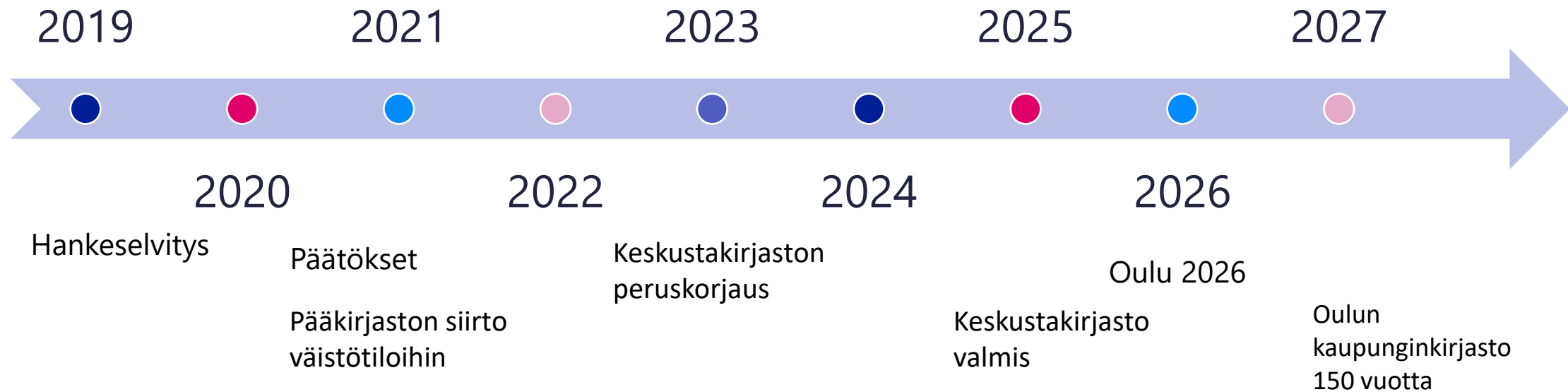

Kuva: [Oulun pääkirjaston rakennushistoriaselvitys](#)

Kohti vuotta 2026

Oulun kulttuuristrategia 2030, Oulun kaupunki:

”Peruskorjausten yhteydessä kaupungin keskeiset kulttuuritilat ja konseptit päivitetään vastaamaan tulevaisuuden tarpeita. Tiloista keskeisimpinä keskustakirjasto luo oppimisen ja elämysten kohtaamistilan.”

Keskustakirjasto Saaren peruskorjaushanke

Pääkirjaston alkuperäissuunnitelma

- Arkkitehtisuunnittelu Marjatta ja Martti Jaatinen
- Sisustussuunnittelu Studio Nurmesniemi

Keskustakirjasto Saaren peruskorjaus 2023-2025

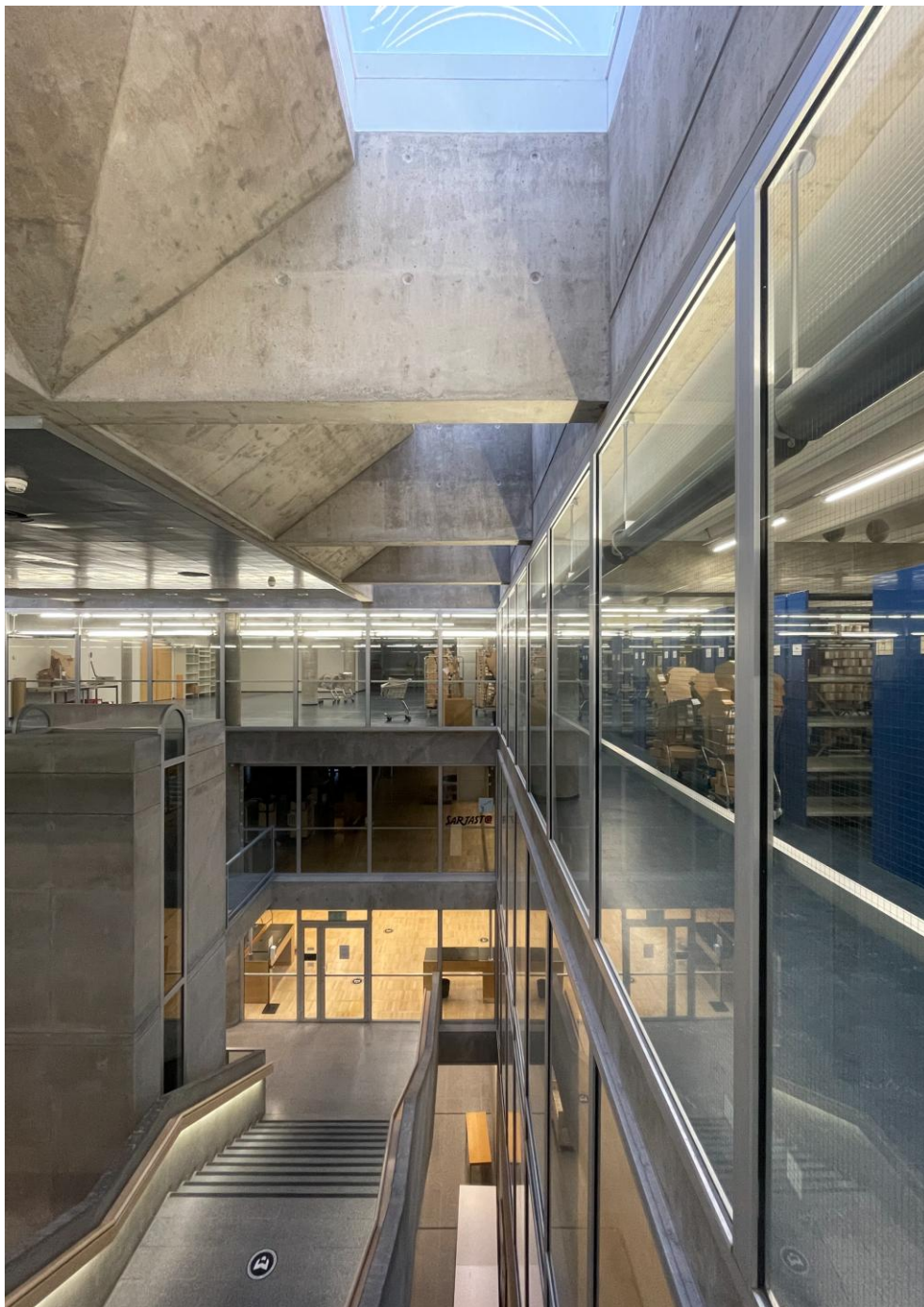
- Oulun tilapalvelut projektipäällikkö Raimo Vittaniemi, hankepäällikkö Sanna Pääkkönen
- Arkkitehti- ja pääsuunnittelu JKMM Arkkitehdit Oy Maren Nielsen / Teemu Kurkela
- Sisustussuunnittelu JKMM Arkkitehdit Oy Laura Hämäläinen
- Rakennesuunnittelu Ramboll Finland Oy
- LVI-suunnittelu Ramboll Finland Oy
- Sähkösuunnittelu Ramboll Finland Oy
- Piha- ja vihersuunnittelu VSU maisema-arkkitehdit Oy
- Pääurakoitsija Rakennusliike Salminen Oy
- Käyttäjän edustajat kirjastopalvelujohtaja Jouni Pääkkölä, Kirjastopalvelupäällikkö Heidi Karhu, Lastenkulttuuripäällikkö Minna Halonen

Rakentaminen

- Pääkirjaston muutto väistötiloihin vuonna 2022
- Rakennuksen purkuvaihe 2023
- Rakentamisvaihe 2024-2025
- OPK Työmaakokoukset
  - 16 kertaa Oulun teatterilla, sisälsi työmaakäynnit
- Lisäksi lukuisat käyttäjäkokoukset arkkitehtien, av-suunnittelijoiden, keittiösuunnittelijoiden jne. kanssa
- Kirjaston henkilökunnasta muodostettiin eri toimiin liittyviä työryhmiä. Työryhmät suunnittelivat kirjaston tarjoamia palveluita.

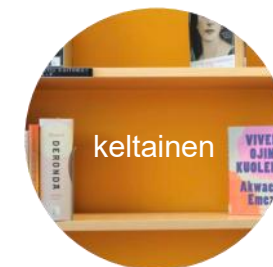
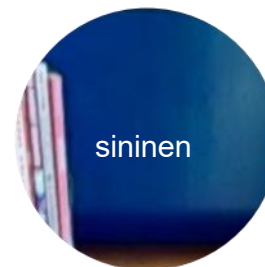
Sisätilaa hallitsevat pelkistetyt betoni-, lasi-, alumiini- ja saarnipinnat

- sileävalu betoni
- mosaiikkibetoni
- saarniparketti mosaiikkiladonnalla
- saarniviilutetut kiintokalusteet
- rei'itetty alumiinikasettikatto
- alumiinilasiseinäjärjestelmät
- irtokalusteissa pääosin massiivi koivua ja mustia verhoiluja

Sisustuskonsepti kunnioittaa Nurmiesniemen alkuperäistä värisuunnitelmaa ja soveltaa sitä viittellisesti laajemmin eri kerroksissa.

Keskustakirjaston palvelujen valmistelu, kirjaston henkilökunta

Euroopan lukevin kulttuuripääkaupunki
Saari lukee -työryhmä
Koskee kaikkia Oulun kaupunginkirjaston tiimejä

Kirjastoreitti, digiopastukset,
eri ikäluokkien ryhmäkäynnit
(/Luke & digi- ja opastuspalvelut)

Keskustakirjaston esittely vieraille

Keskustakirjaston tapahtumat

Keskustakirjaston käytännöt/toiminnot

Keskustakirjaston sähköt, dataverkot, av, digiverstas
(ICT-tiimi ja digi- ja opastuspalvelut)

Viestintä ja brändi

Kokoelmat
(Kokoelmat-tiimi: Keskustakirjaston kokoelmien suunnitteluryhmä)

Oulun kaupunginkirjaston demokratiatyön suunnitelma, samalla käsitellään myös keskustakirjasto

Muuttosuunnitelman teko

Yhteisöohjautuvuus

Talon pelisäännöt, tavoitteet, huoneentaulut

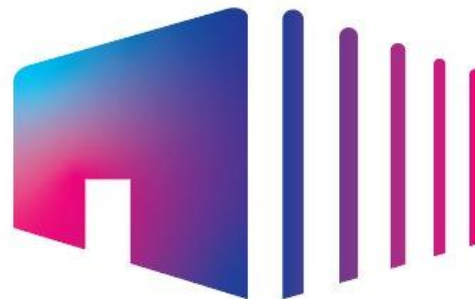
Asiakaspalvelun suunnittelu

Logistiikka ja saapuvan aineiston käsittely

Saaren kirjastohenkilökunta

Kirjaston työvuorolistojen suunnittelu yhteisöohjautuvasti

Pääkirjaston vanhojan kalusteiden sijoittaminen

SAARI

KESKUSTAKIRJASTO

Keskustakirjasto Saari avattiin asiakkaille marraskuussa 2025

- Rakennustyömaa valmistui elokuussa.
- Pekurin kirjasto suljettiin 30.6.2025.
- Kirjaston muutti Pekurista heinä-lokakuun aikana.
- Muutto: 3000 hyllymetriä, tekniikka ja käyttöönottokoulutukset, yhteisöohjautuva henkilökunta.
- Keskustakirjasto Saaren kirjastotilat avattiin asiakkaille 24.11.2025
  - Lasten kulttuurikeskus avasi ovet 16.1.2026
- Laajat aukioloajat
  - Ma-Pe 8-20
  - La-Su 10-16
  - Asiakaspalvelu ja omatoiminen asiointi kirjastossa
- Rakennuksen tilojen nimet ovat saareen ja merenkäyntiin liittyviä. Vanhoista nimistä säilyivät Pakkalan Sali ja tapahtumatalo Laituri.
- Uusituissa tiloissa painotetaan esteettömyyttä ja turvallisuutta muun muassa avoimilla tiloilla, lasiseinillä, kulkureittien suunnittelulla.
- Talossa toimii virastomestari-vartijapalvelut, kahvilaravintolapalvelut ja siivouspalvelut

SAARI

Prosenttitaide Sininen saari

Kuhmolainen taidemaalari, puutarhuri Urho Kähkönen suunnitteli ja toteutti keskustakirjasto Saaren eteen elävän kasvitaideteoksen.

Elävä kasvitaideteos Sininen saari toteutetaan kirjaston pitkän lasijulkisivun eteen sijoittuvaan uuteen istutusalueeseen. Kasvivalinnoissa Kähkönen on pyrkinyt helppohoitoisuuteen ja kestävyYTEEN.

Vuodenaikojen rytmissä muuttuvaa teosta voi katsella sekä kirjaston sisältä, jolloin näkökulma on ylhäältäpäin, että maan tasalta istutusaluetta ulkopuolelta kiertäen.

[Oulun Taidemuseo](#)

Sininen saari

1. kerros

Kohtaamisen kerros, jossa asiakas voi **palauttaa** kirjastosta lainatut aineistot ja **hakea varaamansa kirjat**.

Pakkalan Salissa ja **tapahtumatila Laiturissa** järjestetään talon toimijoiden sekä myös talon ulkopuolisten toimijoiden tapahtumia. Ulkopuoliset voivat vuokrata tiloja.

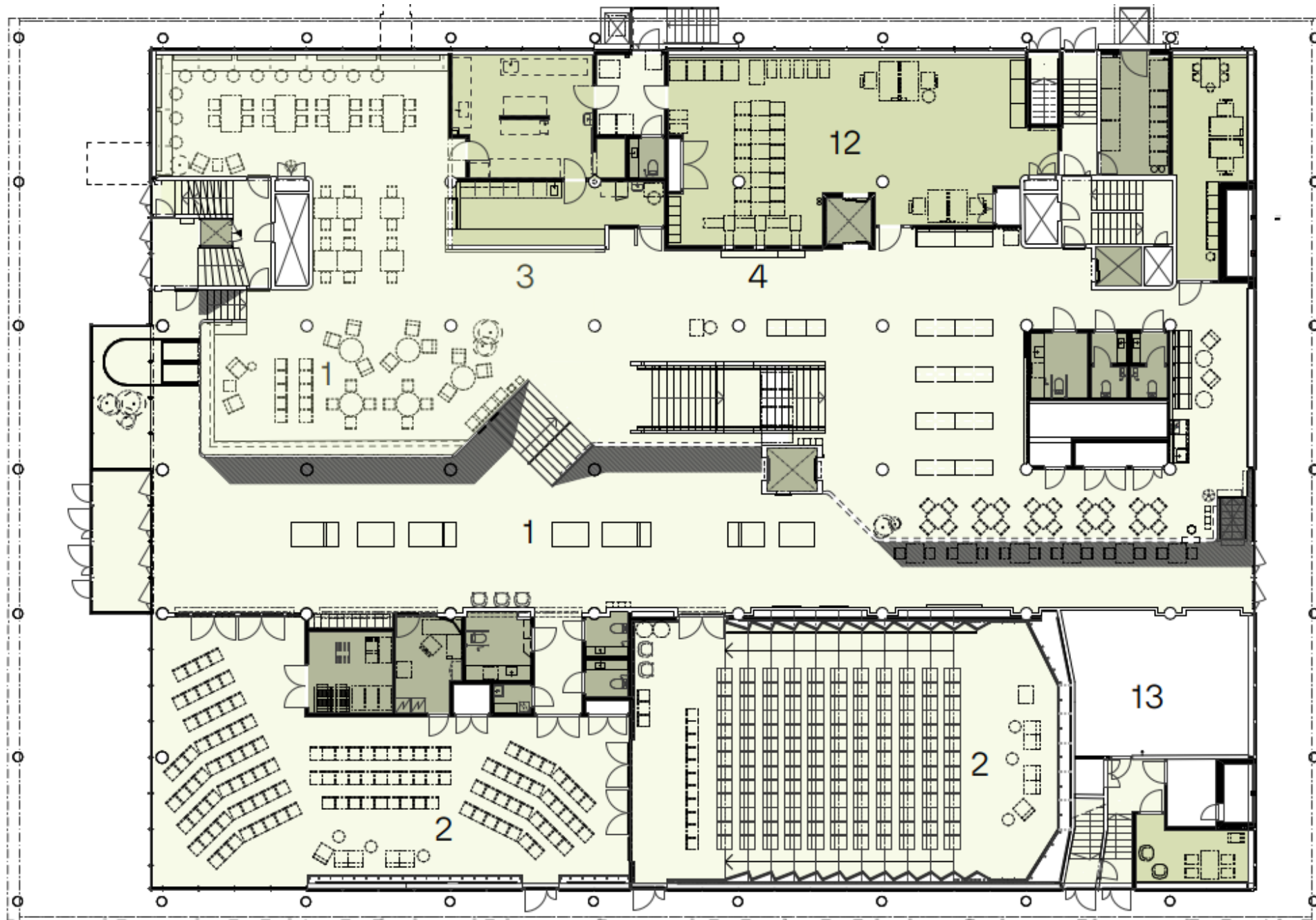
Välitasanteella uudella paikalla on **kahvila**, jossa voi virkistäytyä ja samalla osallistua esimerkiksi kirjailijavierailuun.

Uusi **punainen hissi** vie asiakkaat ylempiin kerroksiin, aina aikaisemmin yleisöltä suljettuun neljänteen kerrokseen asti.

SAARI

1. kerros

2. kerros: Lukemisen kerros

Keskustakirjasto Saaren toisesta kerroksesta asiakas löytää laajan ja kattavan **kirjakokoelman**.

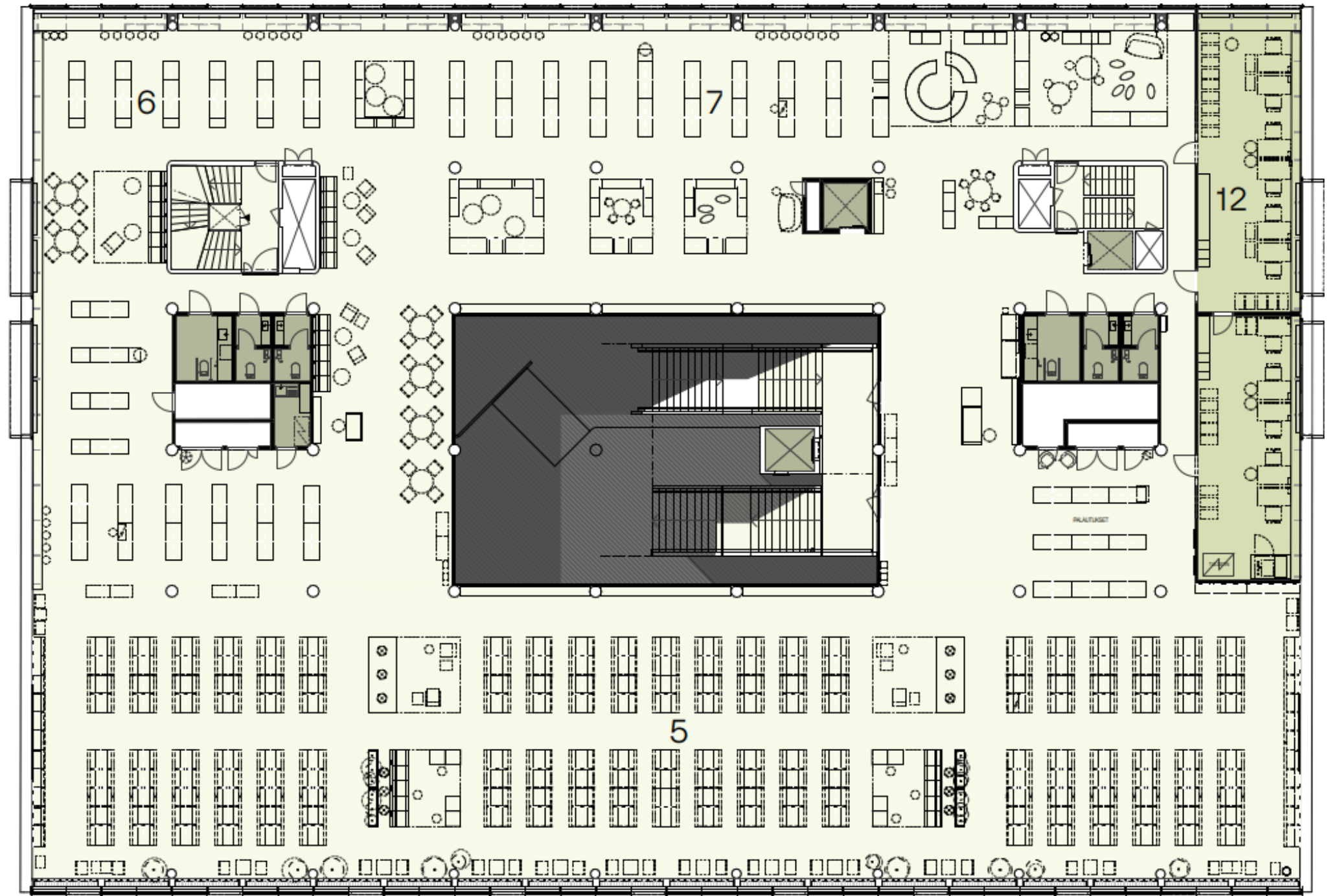
Tilat on jaettu suunnilleen puoliksi **lasten ja nuorten** sekä **aikuisten** aineistojen kesken. Aikuisten puolelta löytyy tuttu iso kirjastosali.

Uutta tiloissa on avaruus ja sieltä voi nähdä sekä keskustan että Pikisaaren vain päätä kääntämällä. Tämä on mahdollistanut lasten ja nuorten puolen laajentamisen.

Työhuoneiden sijaan lähes koko kerros on asiakkaiden käytössä. Hyllyjen välissä on erilaisia **pöytäryhmiä** ja **istumapaikkoja**, lasten ja nuorten puolella myös jännittäviä **lukulooseja**.

2.kerros

3.-4. kerros: monitoimikerrokset

3. kerroksessa asiakas lukee päivän **lehdet** ja lainaa mukaansa aikaisemmin ilmestyneet aikakauslehdet ja erilaisia soittimia.

Hän varaa **kokoustilan** Timmin kautta ja pitää palaverin/työskentelee yhden tai useamman kaverin kanssa.

Rauhallista tilaa kaipaavat voivat siirtyä opiskelemaan tai työskentelemään **opintosaleihin**.

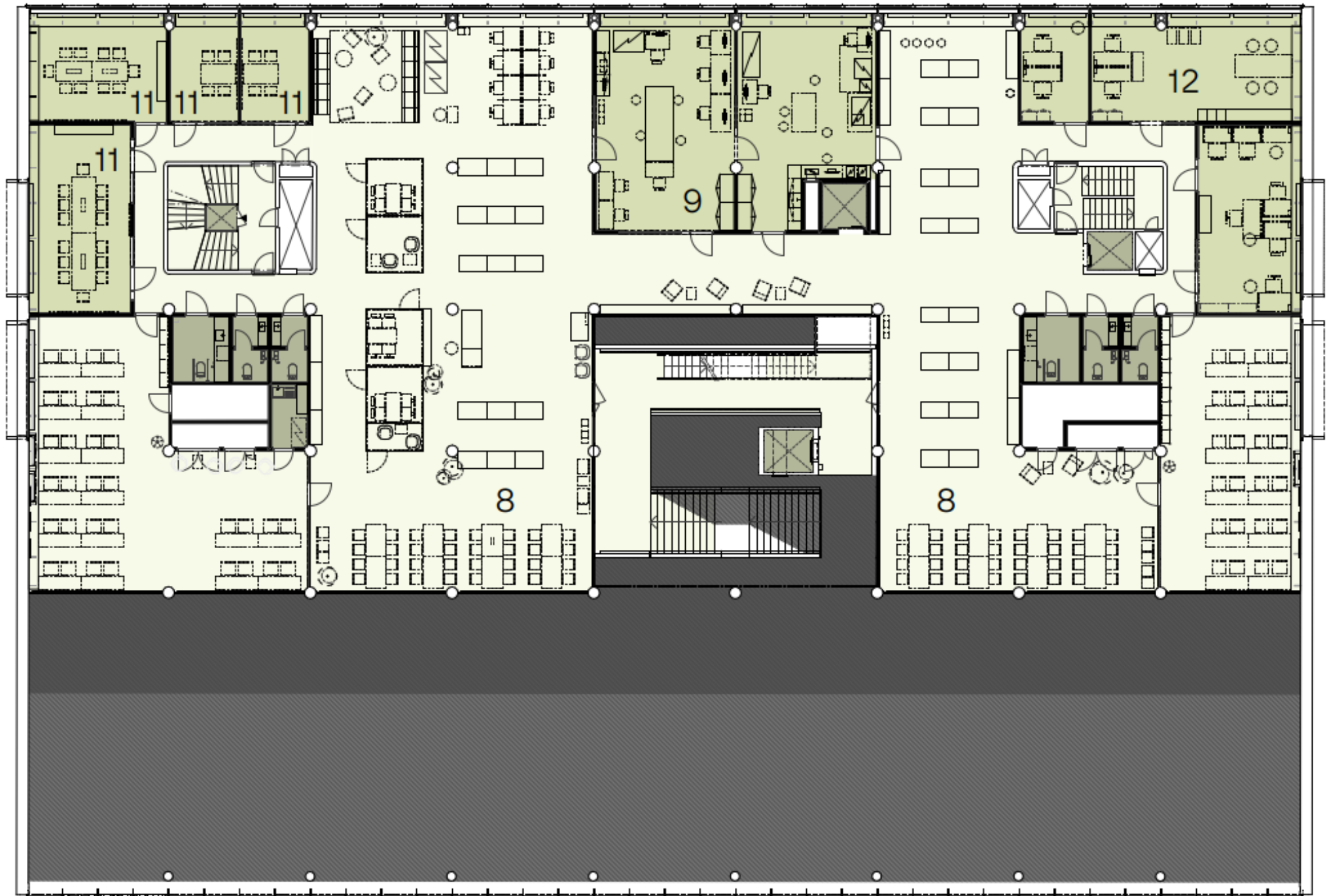
Kansalaistaitoja asiakas kehittää **Digiverstaalla** tai 4. kerroksen **studioissa**. Hän varaa käyttöönsä erilaisia laitteita aina tietokoneesta laserleikkuriin. Kirjaston asiakkaat pääsevät matalalla kynnyksellä tutustumaan uuteen teknologiaan ja digitaaliseen pienvalmistamiseen.

3. kerroksen aulasta löytyvät **uudet portaat** 4. kerrokseen, josta studioiden lisäksi löytyvät myös **vuokrattavat koulutustilat** sekä **Lastenkulttuurikeskus Kotilo**.

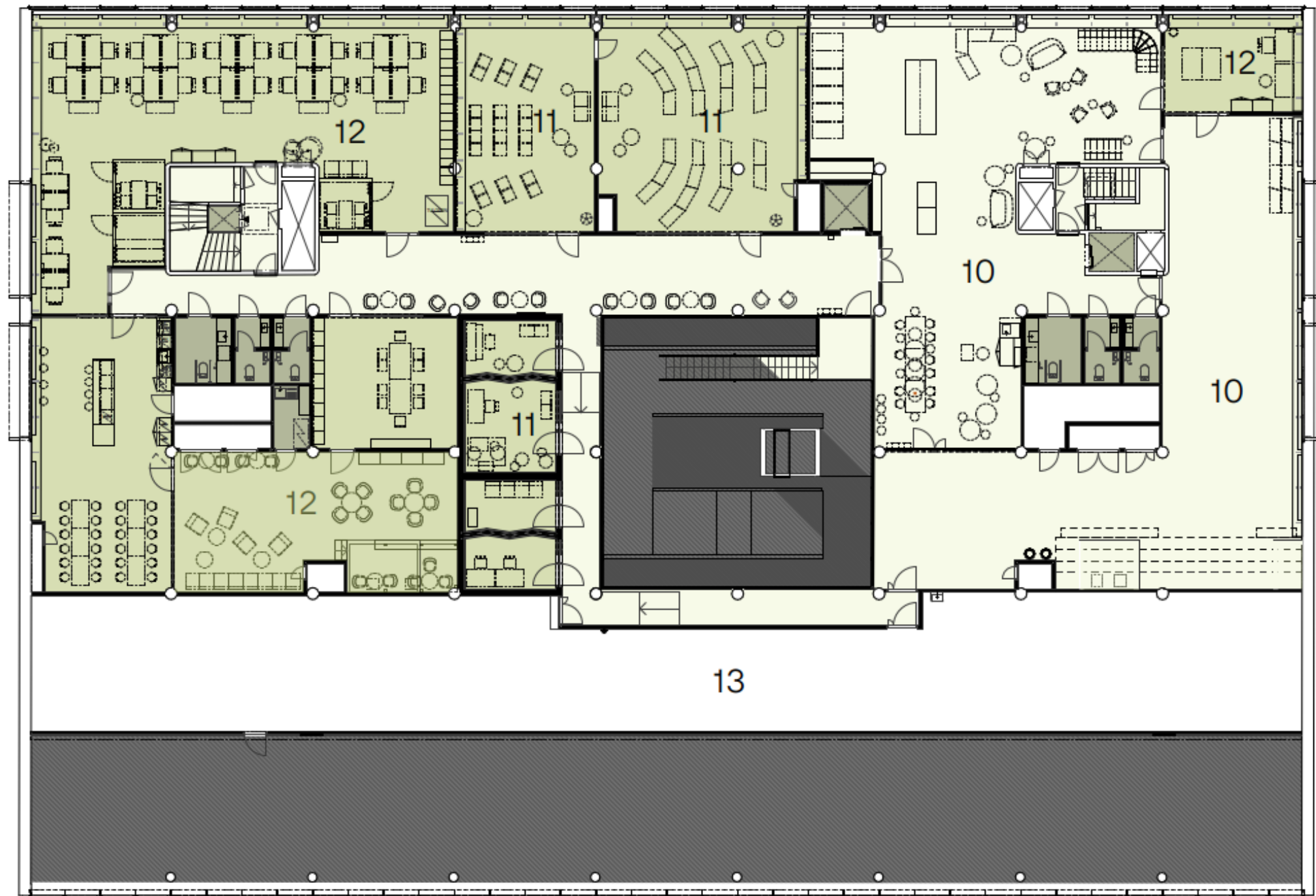

SAARI

3. kerros

4. kerros

Oulu2026
Euroopan kulttuuri-
pääkaupunki

SAARI

KESKUSTAKIRJASTO

Kiitos!

www.ouka.fi/kirjasto

Heidi Karhu

Heidi.karhu@ouka.fi

5.2.2026

OULU

KAUPUNGINKIRJASTO